

Przeliczenie dawki $\text{Ca}(\text{OH})_2$ dla innych niż w ćwiczeniu stężeń roztworów przy założeniu, że koagulowany ściek zachowuje się tak samo jak badany w czasie zajęć laboratoryjnych.

Według informacji podanych dla badanego ścieku i stężeń wykorzystywanych na ćwiczeniach laboratoryjnych:

Relacja pomiędzy dawkami reagentów (5% r-r $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ i 1% zawiesina $\text{Ca}(\text{OH})_2$), dla przygotowanego ścieku modelowego, określona została następującą zależnością:

$$D_{\text{Ca}(\text{OH})_2} = 2,5 \cdot D_{\text{FeSO}_4} + 4 \cdot V$$

gdzie:

$D_{\text{Ca}(\text{OH})_2}$ - objętość, w ml, 1% zawiesiny $\text{Ca}(\text{OH})_2$ odmierzanej do próbki ścieku o objętości V (1% zawiesina w 1 ml zawiera 10 mg $\text{Ca}(\text{OH})_2$)

D_{FeSO_4} - objętość, w ml, 5% roztworu $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ odmierzanej do próbki ścieku o objętości V (5% roztwór w 1 ml zawiera 50 mg koagulantu)

V - objętość próbki ścieku użytego do badań w dm^3

Zależność powyższa uwzględnia dawkę wapna wymaganą do utrzymania odpowiedniego odczynu ścieku (współczynnik 4 – zależny od jakości ścieku) i dawkę potrzebną do wytrącenia wodorotlenków żelaza (współczynnik 2,5 – zależny od stechiometrii reakcji pomiędzy koagulantem i wodorotlenkiem wapnia oraz stężeń ich roztworów) i **może być stosowana wyłącznie do ścieku przygotowanego do ćwiczeń i przy stosowaniu roztworów/zawiesin FeSO_4 i $\text{Ca}(\text{OH})_2$ o podanych w instrukcji stężeniach.**

Aby obliczyć jaką dawkę $\text{Ca}(\text{OH})_2$, wyrażoną w mg/L (g/m^3) do dobranej dawki $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ (wyrażonej w mg/L lub g/m^3) należy przekształcić podaną wyżej zależność uwzględniając, że stosowane na zajęciach roztwory zawierają w objętości 1 ml odpowiednio 10 mg $\text{Ca}(\text{OH})_2$ i 50 mg $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$:

$$D_{\text{Ca}(\text{OH})_2} = 10 \left(\frac{2,5}{50} D_{\text{FeSO}_4} + 4 \right)$$

$$D_{\text{Ca}(\text{OH})_2} = 0,5 D_{\text{FeSO}_4} + 40$$

Gdzie $D_{\text{Ca}(\text{OH})_2}$ i D_{FeSO_4} są dawkami zawiesiny $\text{Ca}(\text{OH})_2$ oraz $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ wyrażonymi w mg/L (g/m^3) i nie zależą od stężenia stosowanych roztworów.

Należy jednak cały czas pamiętać, że jest to zależność empiryczna, którą można stosować tylko do jednego konkretnego ścieku, zawiesiny $\text{Ca}(\text{OH})_2$ i roztworu $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$

Dla innych przypadków należy doświadczalnie ustalić wartości współczynników (0,5; 40) w powyższej zależności.